СВОБОДА
LIBERTY

Часопись для руского народа въ Америцѣ и органъ „Руского Народного Союза“.

Рôкъ VIII. — Мт. Кармель, Па. Четвергъ 18-го Сѣчня 1900. — Число 2.

КАЛЕНДАРЬ.

Сѣчень.		
18	Ч.	Богоявленіе Господне
19	П.	† Іоанна Крестит.
20	С.	Георгія
21	Н.	По Просв. Полієвкта
22	П.	Григорія
23	В.	† Өодосія
24	С.	Татіаны. Евпраксіи

ЗМѢСТЪ.

Увага.

Хотячй приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касієра:

Mr. **Kond. Kotanczyk**
Box 127
SHAMOKIN, PA.

И увѣдомлять секретара пôдъ адресою:

Rev. Antony Bonczewsky
10 May Str.
ANSONIA, Conn.

СПРАВЫ „Р. Н. СОЮЗА.“

Въ другôй половинѣ грудня 1899 р. приступили до „Р. Н. Союза“ слѣдуючй новй члены:

		Число въ гол. книзѣ:
	Oldforge, Pa.	
155.	Мачечка Григорій	1677
156.	„ Євгенія	1677
157.	Дѣдикъ Марія	1678
	Lansford, Pa.	
158.	Брасо Василь	1678
159.	Ґода Михайло	1679
160.	Гудакъ Теодооъ	1679
161.	Янтосикъ Осифъ	1680
162.	Юнасъ Михайло	1680
163.	Милянъ Дмитро	1681
164.	Пушакъ Андрей	1681
165.	Топличь Петро	1682
166.	Тхôръ Дмитро	1682
	Ansonia, Conn.	
167.	Вислоцка Євфрозина	1683
	West Pavlet, Vt.	
168.	Адамовскій Теодоръ	1683
169.	Касерда Федоръ	1684
170.	Копко Федоръ	1684
171.	Кирикъ Онуфрій	1685
172.	Фроцикъ Иванъ	1685
173.	Поґаръ Осифъ	1686
174.	Шевчикъ Антôнъ	1686
175.	Сивакъ Семко	1687
176.	Ухаль Павло	1687
177.	Зигмонтъ Микола	1688
	Jersey City, N. J.	
178.	Смій Анна	1688
179.	Дзюбина Параскевія	1689
180.	Гомикъ Параскевія	1689
181.	Урда Андрей	1690
182.	Сибидло Ванда	1690
183.	Чухта Михаилъ	1691
184.	Вильошь Павлѣна	1691
185.	Стечиньскій Стефанъ	1692
186.	Рядзай Євфрозина	1692
187.	„ Осифъ	1693
188.	„ Павло	1693
189.	„ Григорій	1694
190.	„ Анна	1694
191.	„ Улька	1695
192.	Станьчакъ Мавтеѣ	160
193.	Турко Теодоръ	161
194.	Чухта Илько	161
195.	Пелешь Федоръ	162
196.	Ховайьскій Грицько	319
197.	Ковачь Михаилъ	321
198.	Ващишакъ Павло	401
199.	Гула Петро	402
200.	Шмайда Петро	406
201.	Ходаба Тимко	417
202.	Шмайда Никола	701
203.	Голодъ Олена	1695
204.	Волчко Иванъ	1696
205.	Вовчко Трифонъ	1696
206.	Возникъ Михаилъ	1697
207.	„ Анна	1697
208.	Вариха Кондратъ	1698
209.	Вельґешь Марко	1698
210.	Кроль Максимъ	1699
211.	Конча Василь	1699
212.	Клянцко Михаилъ	1700
213.	Кавула Адамъ	1700
214.	Млинарикъ Александ.	1701
215.	„ Андрей	1701
216.	„ Семенъ	1702
217.	„ Адамъ	1703
218.	Сиротякъ Викторія	1703
219.	Яцила Анастазія	1703
220.	Глюсъ Данько	1704
221.	Решетаръ Иванъ	1704
222.	Рибакъ Григорій	1705
223.	Сибидло Спиридіонъ	1705
224.	Бельчикъ Мавтей	1706
225.	Дзюбакъ Дионизій	1706
226.	Даньизвска Феврона	1707
227.	Федорякъ Иванъ	1707
228.	Похна Филипъ	1708
229.	Урда Александеръ	1708
230.	Зорило Антонъ	1709

Ант. Бончевскій
секретарь

Вôдозва
до всѣхъ американьскихъ Русиновъ.

Для илюстраціи нашого житя въ Америцѣ падають ся дуже фотоґрафіи нашихъ конвенцій, зъѣздôвъ, церковныхъ торжествъ, братствъ, читалень, хорôвъ, бандъ, церковъ, школъ, редакцій, сторôвъ, фармъ, вызначныхъ нашихъ людей, фабрикъ, въ котрыхъ працюють нашй люде, людей въ робочихъ одягахъ або при роботѣ и т. д. и т. д. Хто бы находивъ ся въ посѣданю одной або и больше такихъ фотоґрафій, або и иншихъ, котрй житє наше тутъ илюструють, прошу ихъ послати до мене, залучивши при тôмъ, если можливо, 50 центôвъ, на покрытє бодай въ части коштôвъ вôдбитя такой фотоґрафіи на шкло, черезъ що таку фотоґрафію можна бъ познѣйше показувати на вечеркахъ при помочи маґічной лямпы.

Кожду прислану менѣ фотографію зверху назадъ въ такôмъ самôмъ станѣ въ якôмъ до мене прійшла. Если бъ всѣ нашй люде живучй въ Споучепыхъ Державахъ, Канадѣ, Бразиліи и на гавайскихъ островахъ на мою вôдозву вôдкликались, малибысьмо невдовзѣ зборку, що була-бъ илюстраціею нашого житя въ Америцѣ, що показувала-бъ до чого мы тутъ дôйшли и що зробили.

Тй образки можна бы познѣйше вызычати на »плейзы« людямъ, котрй хотѣли бы ихъ на вечеркахъ своихъ показувати.

Прошу всѣ другй рускй часописи американьскй ласкаво повторити сю мою вôдозву.

Иванъ Арданъ
Olyphant, Pa., Lack. Co., Box 418.

Перше руско-американьске вѣче.

Дня 1. сѣчня 1900 р. въ Jersey City, N. J. коло другои годины по обѣдѣ почалось се вѣче. Галя, яку выбрано на сю цѣль, була простора. Въ видномъ мѣсци висѣвъ портретъ Т. Шевченка. Народа зôйшло ся много. Були тамъ люде зъ близькихъ и далекихъ мѣсцевостей. Найбôльше було зъ Jersey City. Вôдтакъ зъ Yonkers, N. Y., New York, N. Y., Waterburry, Conn., Ansonia, Conn., Staten Island, N. Y., Elizabethporth, N. J., Shamokin, Pa., Mt. Carmel, Pa., Plymouth, Pa. Були тамъ мужчины и жены, дѣвчата и хлопцѣ, робôтники и священники.

Рефератъ суспôльно-економічный.

Коли все усѣло на своихъ мѣсцяхъ, голова комітету, о. Н. Пôдгорецкій, привитавъ зôбраныхъ вôдповѣднымъ словомъ и попросивъ выбрати зарядъ вѣча, до котрого ввôйшли: о. Н. Дмитровъ, председатель; Л. Сиротякъ и Кирчôвъ его заступники; о. П. Тимкевичь и Горощакъ секретарѣ. Вôдтакъ забравъ голосъ о. А. Бончевскій зъ Ансоніи. Въ своѣй промовѣ вôнъ розповѣвъ, якъ Русинамъ жило ся и жіе ся въ краю, чому нашй люде почали еміґровати въ чужй краѣ, а дальше показавъ, якъ нашй люде мало до сего часу пристосовали ся до Америки. Бесѣдникъ замарковавъ именно сей фактъ, що нашй рускй люде все ще зôстають ґаздами, якъ и були въ краю. Вôзвавъ накопець, щобы всѣ Русины лучились въ орґанізацій робôтничй, якъ політичнй, такъ економічнй.

По нѣмъ забравъ голосъ о. Стефановичь зъ Пітсбурґа и навѣвъ причины, для якихъ Русинôвъ въ Америцѣ другй народности не поважають. Головна причина въ тôмъ, що люде рускй записують ся, де треба, Поляками, Словаками, Мадярами, Москалями, Греками, а своей власной народности встыдають ся.

О. Макарь зъ Мт. Кармель пôднѣсъ те, що Русины зъ другими робôтниками повиннй лучитись до купы, а не бути »scab-ами«, якъ до теперь часто лучалось.

Котанчикъ зъ Шамокінъ говорить те-жь про »scab-ôвъ« и про те, що нашй люде не люблять газетъ читати, що лихо вилывае мѣжь ними и на стосунокъ капіталіста до робôтника.

О. Бончевскій радить розповѣдати про нынѣшне вѣче другимъ людямъ и закладати уніи, якъ можна, навѣть рускй.

ОО. Макарь и Стефановичь, щобы якъ найчастѣйше писати до »Свободы«, про платню, про роботу, про рôжнй кривды, про те, якъ жіють нашй люде, на що Ванько зъ Ансоніи заввавжує, що коли вôнъ писавъ въ газетѣ про те, що робота йде добре, вôнъ наражувавъ ся на рôжнй докоры зô стороны людей, котрй прійшовши на ело плейзъ за роботою, казали платити собѣ неразъ тікетъ.

О. Пôдгорецкій представляє въ довшôй бесѣдѣ конечность опѣки надъ еміґрантами, котрй живучи все пôдъ гнетомъ, все, навѣть народность свою стратили. А мы на тôмъ терпимо. Нѣхто насъ не знає, нѣхто не шанує, насъ записують за кого хто хоче, навѣть сотворено зъ насъ нову народность, греко-католицку. Щобы насъ знали, намъ потрѣбно заопѣкуватись нашими еміґрантами и не дати имъ гинути. Всѣ народности тримають то, що имъ питоме и дороге, лишь мы не годнй. Примѣръ Тараса Бульбы, що забивъ свого власного сына за те, що той вôдрѣкъ ся свого роду, най намъ буде примѣромъ! Вносить такъ зъорґанізовати Русинôвъ американьскихъ, щобы могли спôльными силами 1) утримати свого власного аґента 2) мати свôй власный еміґраційный дôмъ.

О. Тимкевичь представляє, що такъ, якъ теперь мы стоимо, мы маємъ ся гôрше, якъ ніґры, котрй хочуть якогось поступу, и котрыхъ знає свѣтъ. Задлятого годить ся на гадку о. Пôдгорецкого и просить зôбраныхъ ей одноголосно пôдперти.

Ванько зъ Ансоніи бажає, щобы всѣ Русины, такъ тй, котрй читають »Свободу«, якъ тй, котрй, читають »Вѣстникъ« — пôдпирали сю думку.

Кирчôвъ, Ем. Шпакъ зъ Джерзи Сити и о. Стефановичь зъ Пітсбурґа подають примѣры зъ житя еміґрантôвъ, котрй сильно порушили слухачѣвъ.

Пôдчасъ дальшои дискусіи показались три способы, пôсля якихъ треба бы старатись о грошѣ для еміґрантôвъ. О. Стефановичь бувъ за тымъ, щобы тôлько »Союзъ« занявъ ся справою еміґраційною, коли о. Арданъ вносивъ, щобы крôмъ »Союза« втягнено и »Соединеніє« для залагоды сеи справы. О. Пôдгорецкій стоявъ за тымъ, щобы фонды потрѣбнй на еміґрантôвъ, що ѣдуть за роботою до Штейтôвъ черезъ Ню Йоркъ, збирались реґулярно братствами, котрй, пôсля него, суть найосновнѣйшими орґанізаціями всѣхъ можливыхъ дальшихъ народныхъ орґанізацій. Ванько зъ Ансоніи подививъ ся на справу инакше и радивъ на разѣ выбрати комітетъ, до котрого ввôйшли: о. Н. Пôдгорецкій, голова; С. Сосенко, секретарь; Котанчикъ, Парилякъ, Кирчôвъ, Ванько. Крôмъ высше згаданыхъ бесѣдникôвъ забирали еще голосъ Цецѣрскій и Майчакъ зъ Bayonne City, N. J.

Рефератъ просвѣтный выголошеный живо о. Макаромъ зъ Мт. Кармель, Па. заинтересовавъ всѣхъ. Референтъ беручи примѣры зъ житя зъилюстровавъ погляды нашихъ людей на вѣру, школы, родину — и доказавъ, що житє въ Америцѣ

(Продовжене на другôй сторонѣ).

Американьскій шляхтичь.

Образъ зъ житя рускихъ робôтникôвъ
—въ 3. актахъ.—
Написавъ Стефанъ Макарь.

(Дальше)

СЦЕНА 5.

Євка, Анна, потôмъ **Михайло.**

Анна. Ной, кумочку, та що вы той голоты маєте є!... Та хтобы то такъ коло того ґарувавъ? (Обнимає ей одною рукою за вйôвъ, а другу въ кулакъ стиснувши держить коло скривленой головы). Та-жь васъ за рôкъ анѣ вйôвъ той не буде!.. Вы собѣ геть здоровле збавите, кумунцю солоденька!..

Євка (зъ повагою, хитаючи сумно головою). Таже такъ, такъ! Правду вы кажете, сусѣдо. Та то вамъ роби коло того, опирай, годуй, а зыску хочь бы за макове зерно. А якъ собѣ зачнуть розказувати... хи... панъ бы того не высудивъ, що тото въ тôй Америцѣ попавчовувало ся. (Вôдвертає голову на бôкъ и каже до себе) Фу, якже-жь бухкотить зъ ней паруха.

Анна. Тôлько не дайте ся пôдъ ноги, кумо, а всьо буде добре; бо най нно разъ дасьте ся пôдъ ноги, ого, пропало ваше. А дивѣть якъ я собѣ жію! Що менѣ, въ роднои мамы лѣпше не буде!

Євка (зôгхає, покитуючи головою). Такъ, такъ, не казка а правда, якъ якійсь повѣдавъ.

(За сценою, въ тôй сторонѣ, де мыють ся, чути голосъ Михайла).

Михайло. А не видзелѣ вы ґдзе, хлапцы, мои жени?

Голосъ: Тамъ є ваша жена, бесѣдує зъ нашою газдынею.

Михайло (ще за сценою). А фрасъ би ю улапилъ таби улапилъ.

(Пôдчасъ того, коли Михайло пытаесь про жѣнку, Анна вôдскакує вôдъ Євки).

Анна. Ой, та-жь то мôй чоловѣкъ! Але що вôнъ менѣ зробить, хиба я его бою ся? (и сѣдає на крѣсло. Входить Михайло въ робочôмъ убраню, чорный на лици).

Михайло (заломує руки). Пре Крісга Пана, жено, та ти сѣ чьо мислѣшь? Та я сомъ пришолъ зъ роботи, букамъ вонка за тебовъ, а въ хиже анѣ живего духа. Бодай такй жени чертъ улапилъ!

Анна (встає а заточуючись поступаєсь до чоловѣка крокъ и показує рукою грôзно на его голову). Майкъ, а капелюхъ де? То ты такъ приходишь до хаты? ты погане якійсь, ты! (Звертаєсь до Євки). Ну-ну-ну и видите, кумо, простачиска? А що я его не навчу ся, що не наказую... хиба спамятає собѣ такій тумаиско вôсѣмнайцятый?

(Михайло здоймає капелюхъ и приступає засоромленый до Євки).

Михайло. Та нехъ онѣ рача пребачицъ, бо то видза, члевекъ не такъ розлучно учений, то и не похопи шицкего. Нехъ, кмотраня, буду на тенъ разъ вибачии.

Євка. Нѣчо, нѣчо, куме! О-о, хто бы тамъ за таке гнѣвавъ ся.

Анна (зъ миною учителя). Нѣ, кумо, най вчить ся, бо я не буду за него передъ людьми ганьбити ся.

Михайло (збитый зъ пантелику). Но-но-но, не ставай но ты до дашкуріи, а хоцъ до дому.

Анна (роспираєсь въ крѣслѣ та пôдпираєсь рукою о столъ бундючно): Якъ менѣ схоче ся то пôду, а нѣ то нѣ, що менѣ зробишь!

Михайло (приступає до неи боязко и гладить ей кôнчиками пальцѣвъ по пôдъ бороду). Ходзъ, ходзъ, Анѣчку, ходзъ! ти сѣ шумна газдиня, я нѣчь нѣмамъ преци цебе, далъ би Бугъ каждему таку манжелку.

Євка (вôдвертає голову и здвигує раменами). Господи сохрани вôдъ такои вѣдьмы.

Михайло. А, ґдзе сѣ ти була, Анѣчку, у кмотранѣ Стефанѣхи? Гей?

Анна (остро). Гей!

Михайло. А не питалѣ тамъ за мно?

Анна. Е-є (чкає).

Михайло. А ти чьо имъ гуторѣла?

Анна (чкає). Ничь! не мала-бымь про кого розповѣдати та за тебе? Хиба то ты такій, якъ другй? (чкає) або то ты хоть догадавъ ся коли, та зробивъ якъ въ людей? Чи пытавъ ся ты коли: ну но, жено добра, може выпешь чарку віски? Ты ино вмѣєшь свое горло залятн!

Михайло (зъ веселымъ обуренємъ). Жено, пре Пана Бога, не грешь! Не грешь, гуторимъ ци, не грешь, бо не спокутуєшь таки вельки грехъ! (Обертаєсь до Євки). Видза кмограня, чьо она гуторн? На мой душу, то вамъ гуторимъ, якъ на сватпй споведзи, якъ я ѣй дакеди бранѣлъ віски. (До жѣнки). И чему ти такъ плецешь до швега? та буду кмотраня мишлицъ, чьо я ци доневна такъ шануємъ и бранѣмъ ци шицкего?! (До Євки). То нехъ ми кмотраня веря, лебо не, але имъ поведамъ, же въ нашей хиже паленка на паленку, на мой душу, кмотраня! Не вера?

Євка. О, та чомъ бы не вѣрила! та-жь то мы всѣ знаємо, що вы гôдный газда, шануєте свою жѣнку...

Михайло. А видзишь, Анѣчку, видзишь? (шукає по кишеняхъ и вытягає 10 ц.) Абись не мислєла, же я планни хлапъ, на машь ту дзешецъ центовъ а хоцъ до дому, то принесешь пре себе и пре мне пива коцелекъ.

Анна (бере центы, встає смѣючись). Теперь то пôду, але хиба-бымь не дочекала зайти, закъ я маю тобѣ воду грѣти.

Михайло. Ну, ну, ужь тельо шцъ, я ужь себе самъ загреємъ воду, тельо ми ключѣ оддай, а сама шцъ по того пиво.

(Анна встає, бере Михайла за вйôвъ, вôнъ нѣбы зборонюєсь, опосля она скаче коло него, а вôнъ стоить на мѣсци).

Михайло (до Євки). Нехъ пребача кмотраня, моя жена добра ино така жартоблѣва. На Пана Бога ихъ поручамъ (вôдходять полапавшись за вйôвъ).

Анна (спѣває по дорозѣ).

Не пôду до дому
Ажь буде свитало,
Не маю малого
Не буде плакало.

Євка (трясучи за ними руками). Но-но-но... Яке ѣхало, таке здыбало. Обоє вы на одномъ возѣ ѣдете. (Вôдходить забравши миску).

СЦЕНА 6.

Маруся (вбѣгає, пôдскакуючи, зъ жѣночимъ пояскомъ въ рукахъ). Е вже, клямра, є! А яке то гарне, ажь за очи бере. (перебирає его въ рукахъ) То Грицько таке роздобувъ. Казавъ, що заплативъ цѣлковыхъ два доляры. Страхъ, яке то дороге, та-жь то на нашй грошѣ мало що не пятка. (пробує поясъ до стану и цмокає) Ажь теперь я приберу ся! (філютерно) А Грицько обѣцявъ, що справить менѣ сукню таку саму, якъ носить ту одна Американка, — ед-

„SVOBODA“
(LIBERTY.)
Weekly Paper.

The only little Russian political Newspaper published in this Country; circulating in all parts of the United States and Canada, wherever the Russian language is spoken and is the best advertising medium.

Published every Thursday at Mt. CARMEL, PA. by the „SVOBODA“ Publishing Co.

All comunications should be addressed to:
„Svoboda“
Mt. CARMEL, PA.
P. O. Box 13.

Предплата рôчна $2.00
До старого краю 3.00

Всѣ дописи и грошѣ просимъ высылати пôдъ адресу:
To „SVOBODA“
P. O. Box 13. — Mt. CARMEL, PA.

НАША ГАЗЕТА ВЫХОДИТЬ ЩО ТЫЖДНЯ ВЪ ЧЕТВЕРЪ.

Entered the post office at Mt. Carmel, Pa. as second class mail matter.

(Продовжене зô стороны першои).

вымагає иншихъ поглядôвъ вôдъ поглядôвъ нашихъ людей, коли хочуть жити и розвиватись въ вôльнôмъ краю.

По о. Макарови розповѣдавъ о. Поливка про Канаду, про тамошныхъ дякôвъ, жите нашихъ людей.

Шпакъ зъ Джерзи Сити поднѣсъ справу церковну и старавъ ся доказати, що замѣшанинѣ церковнôй часто винни священники. Ему вôдповѣдавъ Г. Шелецкій зъ Юнкерсъ, Н. Й. О. Н. Воленьскій зъ Ferth Amboy, N. J. выразивъ свою утѣху зъ нарадъ и попросивъ зôбраныхъ вôдспѣвати президіи »многая лѣта«.

Спѣвы и декламаціи.

Одною зъ милыхъ згадокъ зъ джерзи-ситского вѣча позостануть на все хороши спѣвы и гладко-выголошени декламаціи. Спѣвали тамъ дѣти пôдъ проводомъ дяко-учителя Пôдсадочного и его молодого, способного ученика Сандовича, що якъ зъ однои груди голосили людямъ, що »знесуть темноты ярмо«. Дай Боже! Тôлько мы тутъ мусимо завважати, що нашъ рускій народъ въ Америцѣ, сидить зъ своеи волѣ, а навѣть упертости, въ тьмѣ и не дасть ся такъ легко зъ неи вывести. Треба вѣчъ, и вѣчъ — и слова такого, якого ужививъ на вѣчу нашъ декляматоръ Ярема и декотрѝ малѝ дѣточки, котрѝ въ слабѝ свои голосы впыхали неразъ у декламаціяхъ цѣлый жаръ своего чутя.

Телеґрамы.

На вѣче наспѣли ось якѝ телеґрамы:

Plymouth, Pa.: Чоломъ передъ вами заступники народа Америки, Бразиліи, Канады. На погибель здрадникамъ!

Troy, N. Y.: Щасть Боже доброму дѣлу! Постôйте патріоты о добро американьскихъ Русинôвъ, церкви, школы а народъ за вами. Помагай Богъ доброму дѣлу! Хто за нами, Богъ за нимъ, наше дѣло єсть стятымъ!

Петро Рончковскій.

Shamokin, Pa.: Сердечный поздоровъ шлемо вамъ братя. Радьте надъ добромъ нашого народа!

Шамокінцѣ.

Секретарь вѣча.

Вѣсти зъ Америки.

Де-що нового зъ Ню Йорку и околицѣ.

— Въ Ню Йорку деякѝ рускѝ хлопцѣ злучили ся въ братство им. Ивана Наумовича. На другій мѣсяць устроюють баль зъ декламаціями, спѣвами, та выставить ся мала штучка „Сатана въ бочцѣ.“

— Всѣ ню йорскѝ рускѝ дѣвчата задумують страйкувати. Кажуть, що жадна не пôде замужь за такого хлопця, що не належить анѣ до братства, анѣ до »Союза«, анѣ не читає нѣякои газеты. То-жь уважайте на тое добре всѣ хлопцѣ и вдôвцѣ, если хочете мати за жену порядну дѣвчину. Приступѣть до братства и до »Союза« сейчасъ, а тогдѣ ажъ приходѣть женити ся.

— Въ одной тутешнôй табачни нашѝ дѣвчата черезъ непорозумѣне зъ »форманомъ«, застрайкували. Всѣ выйшли зъ »шапы« и анѣ одна тамъ бôльше не показалась.

— Российска місія на веснѣ зачне будовати величаву церковь. Лота вже покуплени за кôлькадесять тысячъ доляровъ.

— Нашѝ дѣвчата зъ долины мѣста вже знають, що и въ Америцѣ є пôстъ, бо пôдчасъ рôздвяного посту лишь тѝ цѣлкомъ зôпсутѝ ходили на жидôвскѝ музыки.

— Въ остатныхъ кôлькохъ тыждняхъ нашихъ людей приѣхало до Ню Йорку зô старого краю дуже мало якихъ 6—8 особъ.

— Въ Бруклинѣ рускѝ хлопцѣ заложили братство, котре помалу розвиває ся. Понеже до братства належать молодѝ хлопцѣ, то є надѣя, що братство зробить въ Бруклинѣ добрый початокъ до житя, та славу Руси. Дня 27. януара буде братство мати баль, на котрый повиннѝ прибути всѣ Русины зъ околицѣ.

— Въ Джерзи Сити такожь не зле чувати. Школярѣ на Рождество Христове представляли »Вифлеемску нôчь« (скорочену) тай не зле вывязались зъ своихъ роль. Тôлько одно было зле, бо представляно въ маленькôй гали. Цѣкавыхъ зôбралось богато, зробилось дуже горячо, зъ чого повставъ шмеръ, бо однѝ выходили, другѝ входили тай не можь було чути, анѣ бачити, бо сцена була дуже низька. Добре бы було, щобъ Русины при всякихъ оказіяхъ, вынаймали обширнѝ галѣ, бо зъ того повстають всякѝ клопоты. Буть що буть, треба признати Всч. о. Пôдгорецкому и учителеви Пôдсадочному ихъ працю около молодшого поколѣня. Задумують тамъ також купити церковь мурувану недалеко вôдъ мѣсця, де мешкають нашѝ люде, бо теперѣшна церковь є далеко вôдъ нашихъ людей, якои пôвъ годины доброго ходу. То-жь деякѝ джерзиситчане не хотять до церкви ходити, бо далеко. Се було бы дуже выгôднѣйше для всѣхъ, такъ для нюйорскихъ, брукляньскихъ и для самыхъ джерзиситскихъ Русинôвъ. Тôлько одно, щобъ тѝ, що теперь не ходять задлятого до церкви, що далеко, не казали пôзнѣйше, якъ богато иншихъ нашихъ мудрагелѣвъ, такъ: »на що менѣ ити до церкви, коли я виджу церковь щодня«, або »я до гавзу чую якъ въ церкви вôтправляють«.

— Въ Юнкерсъ, Н. Й. досыть тихо. Нашѝ галицкѝ святковали свята у власнôй хатѣ, бо церковь майже готова зовсѣмъ. Помагай имъ Боже, бо они не дуже оглядають ся на чужу помочь.

— Тутешный Русинъ Гр. Ґижа, членъ братства, ходить до школы до »Bussines college«. За науку платить ся $16 мѣсячно за денню, а за вечѣрню $10.

Викторъ Гладикъ.

НОВИНКИ.

Якъ бы можь помочи нашимъ еміґрантамъ и безъ еміґраційного дому?

Кождый, хто интересує ся тою справою, знає, що вже 6 лѣтъ говорить ся и пише ся про еміґраційный домъ. Думаю, що еще богато часу уплыне, закимъ той нашъ домъ може истновати, бо се дѣло коштує богато грошей, а мы всѣ бѣднѝ, тожь намъ бы треба глядати иншого способу, щобъ менше коштувавъ. Думавъ бы хто, що абы помочи нашимъ еміґрантамъ, треба конче мати еміґраційный домъ, но я знаю иншій способъ, котрый мало бы коштувавъ. Щобы честнѝ читателѣ »Свободы« могли лѣпше переконати ся, то я на самъ передъ наведу правдивый примѣръ, якій я тутъ мавъ: Понеже маю знакомыхъ въ »касель-гардѣ«, тожь часто въ вôльный часъ заходжу тамъ до кухнѣ, а зъ кухнѣ можу ити до салѣ, де сидять еміґранты. Кôлька тыжднѣвъ тому назадъ, приходжу до кухнѣ, дивлюсь, а малый хлопчина якихъ 16—17 лѣтъ, блѣдый, высохлый, въ засмарованôмъ, бруднôмъ убраню, въ округлôмъ зъ высокими крисами капелюсѣ, мыє въ кухни начине (а було се по обѣдѣ). Поглянувши на него, пôзнавъ я заразъ що се Русинъ. Я ставъ дальше выпытоватись бѣдного хлопчину, а вôнъ менѣ сказавъ, що походить вôдъ Сянока (село забувъ), называєсь Петро Ядловскій и вже бôльше якъ 2 тыжднѣ сидить въ »касель-гардѣ«, ѣде до до Elizabeth, N. J. до своей сестры Орины, але дома черезъ помылку взявъ той листъ, що сестра писала, а въ котрымъ нема доброго адресу. Нема улицѣ и числа дому; то єго не хотять выпустити, щобы где цѣлкомъ не стративъ ся и не знає що зъ нимъ зроблять, чи назадъ до краю вôдошлють, чи що. Тай ставъ мене просити чи бы я єму не помôгъ выйти зъ »касель гарды«. Я сейчасъ написавъ до о. Пôдгорецкого, щобъ написали до Елізабетъ до когось, щобъ давъ знати той Оринѣ, що ей братъ въ »касель-гардѣ« и се помогло. На другій день приѣхала сестра и забрала бѣдного хлопця. Я опосля зайшовъ до польского агента та пытаюсь, чому того хлопця не взято зъ »касель-гарды«, а вôнъ каже, що не може, бо такій чоловѣкъ не маючи адресу сидить и по кôлька тыждней, а часомъ и кôлька мѣсяцѣвъ, бо они такожь не можуть такъ на вѣтеръ чоловѣка зъ дому пустити. Такъ само и зъ австрійскимъ еміґрац. домомъ, если хто має адресъ, то єго беруть та переночовавши вôдсылають дальше, а такого, що не має адресу, то єго не беруть, бо опосля клопôтъ. То-жь треба бы зайти въ порозумѣне чи то зъ австрійскимъ домомъ, чи зъ польскимъ, щобы они зъ тыхъ кихъ людей брали, зъ »касель-гарды«, що не мають адресу, а теперѣшный комітетъ най бы ся постаравъ на кождôмъ плейсѣ о адресъ одного чоловѣка, щобы вôнъ въ выпадку поставивъ ся о добрый адресъ (бо зъ »касель-гардъ« кождого если не є хорый и добре справить ся передъ комісією, має адресъ и троха грошей, пущають). Вôдтакъ комітетъ передавъ бы ему до »касель-гарды« и маючи адресъ мôгъ бы дальше ѣхати. Тай еще суть инши способы, но всѣ на нѣчо, доки нѣхто ними не займе ся.

Викторъ Гладикъ.

Грозяче небезпеченьство.

Теперь, коли многѝ европейскѝ державы стараютъ ся влѣзти въ Хины зо своими товарами и робити зъ Хинчиками »бізнесъ« — цѣкаво буде знати, що скаже про сю справу и выгляды на будучнôсть оденъ Американецъ, J. P. Young, що мавъ способнôсть студіювати за кôлькадесять рокôвъ тотъ народъ въ его найбôльшôй кольоніи въ S. Francisco.

Каже вôнъ, що Хинчики за 50 лѣтъ своего побуту въ Калифорніи не змѣнили свого строю, анѣ способу житя. На Американцѣвъ и взагалѣ людей не своеи народности дивлять ся зъ погордою, а если и є що межи американьскими продуктами чого Хинцѣ потрѣбують, то они сейчасъ стараютъ ся тôй продуктъ сами выробляти. Въ тôй способъ не даютъ они другимъ вôдъ себе нѣчого заробити и выгляды на »бізнесъ« зъ ними дуже лихѝ.

Правда, Хины край дуже богатый. Земля тамъ дуже урожайна, а поклады вугля и другихъ мінераловъ може найбôльшѝ на свѣтѣ. Але зъ того европейскимъ капіталистамъ корысти не буде, бо Хинчики скоро переймуть ихъ способы и зачнуть сами тѝ богатства експлоатувати. Що бôльше, J. P. Young боить ся, що зъ розбудженьемъ Хины, край той не лишь не буде куповати товарôвъ европейскихъ, а противно стане засыпувати Европу и другѝ части свѣта своими товарами, а то завдяки дешевости, зручности и вытревалости хиньского робôтника.

Если бъ повысшій слова Американця Йонґа сповнились, було-бъ се немалымъ ударомъ для робôтникôвъ всѣхъ цивілізованыхъ краѣвъ, бо капіталисты хотячи выдержати конкуренцію зъ чотыриста міліоновымъ народомъ хиньскимъ постарали-бъ робôтникамъ платню до той степени, о котрôй теперь може нѣхто и не гадає. Правда, ще и капіталисты втратили-бъ при такихъ обставинахъ де-що, але не треба забувати, що заки товстый схудне, то худого чортъ возьме...

Голосъ правды.

Недавно тому оденъ Анґликъ, именемъ R. Buchanan сказавъ правду въ очи своимъ людямъ. Каже вôнъ, що якъ до недавного часу Англія була представителькою свободы духа, людскои культуры, такъ за кôлька послѣднихъ десятлѣтій стала она показувати незапереченѝ ознаки захланности, зарозумѣлости, крутости, та непопаданя правъ другихъ. Що се не брехня а правда, того доказомъ вся новôйша политика Англіи, особливо-жь єи обходжене зъ Бурами, а навѣть новôйша література. Померли такій люде якъ Hood-Shelly etc, и а на ихъ мѣсце выступили Kipling-и, що своими письмами причинились хиба до зменченя межи Европейцями того пошанованя для англійскои літературы, яке колись мали для неи. Та Buchanan сподѣєсь, що такъ довго не буде, але що наступить реакція против такого духа якій старає ся опанувати всю Англію. И давъ бы Богъ! Бо правдѣ встыдно, що при склонѣ 19-го вѣку, тѝ, що колись вважались представителями свободы якъ Англія и Сполученѝ Державы, вôдступили вôдъ своихъ высокихъ засадъ и вмѣсто свободы — несуть кайданы менчимъ братамъ.

— **Въ Индіи** (Азія) панує знову голодъ. Около 30 міліонôвъ людей жіевъ тôй части краю, де панує голодъ.

— **Не згорить** вôдъ огня папѣръ асбестосъ званый, анѣ вода черезъ него не перейде, хотяй и якъ вôнъ гладкій, тоненькій и легкій.

вабну, чи якусь. (по малôй хвильцѣ задумы, опущає руки зъ пояскомъ та зôтхає) И що-жь менѣ зъ того, що гарно приберу ся, хиба въ тôй дебрѣ чорнôй є для кого? Десь, повѣдали менѣ няньо, що по иншихъ мѣстахъ нашѝ хлопцѣ не робять пôдъ землею а въ фабрикахъ. То якъ бы я тамъ була, то бы було кому показати са, а ту хиба нашимъ »бурдинярамъ«, або сусѣдамъ, що все чорнѝ, замаранѝ, выглядають якъ страхополохи. (павза — зôтхає) Правда, Гриць дуже добрый для мене. Вôнъ не жалувавъ бы менѣ крови зъ мѣзиного пальця, а якъ вже глипне на мене очима, то мене ажь морозомъ обдає по цѣлôмъ тѣлѣ. (робить малу ґримасу) Коли-жь бо вôнъ якійсь такій маломовный!.. Вôнъ бы йно все рывъ ся въ тыхъ книжкахъ та газетахъ, а до забавы, або смѣху, тогдѣ его допросити ся. Няньо хвалять собѣ его дуже... тай я его шаную, алежь бо... е, що тамъ о тôмъ бесѣдувати, менѣ треба сховати поясъ, щобъ мама не надôйшли (йде до куфра и ховає).

СЦЕНА 7.

Маруся и Джорджь.

Джорджь (входить зъ клункомъ у руцѣ, оглядаючись на всѣ боки. Одежа его вытерта, на колѣнахъ и лôктяхъ свѣтить ся). Чи нема ту нѣкого? (пôдступає на середину пôдплыгуючи) Мабуть нема ту нѣкого?..

(Маруся затрѣскує вѣко вôдъ куфра и скрикує легко зъ переляку, звертаючись въ сторону Дроржджа).

Джорджь (кланяєсь ґраціозно). О, дуже перепрашаю, що налякавъ васъ своимъ голосомъ! Ґуґъ ивнинґъ!

Маруся. Що кажете?

Джорджь (въ сторону). Видко, ґрінорка! (до Марусѣ) Добрый вечеръ вамъ, панѣ! чи ту бувають рускѝ люде?

Маруся. Такъ, бувають. Ту суть мои няньо, мама и ще кôлькохъ людей.

Джорджь (весело). Такъ? Ахъ, якій я радый, що попавъ мѣжь своихъ краянôвъ! Я такожь Русинъ, прошу. Вы видко донька тутешного газды? чи такъ?

Маруся. Такъ, донька.

Джорджь. А якъ ваше имя, прошу?

Маруся. Маруся.

Джорджь. Прошу?.. Маруся?! Що за гарне имя! А я, прошу, звуся Джорджь Шибайголова, прошу. (подає ѣй руку, она несмѣло простягає, приглядаючись его одежи).

Джорджь (смѣєсь). Вы зглядаетесь на мене, що такъ погано вбраный? Та се, бачите, робоча одѣжь, але якъ бы вы мене побачили въ новôмъ убраню, коли я бувавъ въ Ню Йорку, га, га, га!.. (махає рукою).

Маруся (засоромлена). Нѣ... я не те... чи вамъ може треба няня, або мамы?

Джорджь. О, такъ, прошу. Я хотѣвъ бы бачитись зъ вашою мамою и зъ татомъ. Прошу, будьте ласкавѝ приклинати ихъ.

Маруся. Я заразъ ихъ приклицу (вôдходить).

Джорджь (вôдходить на середину хаты, звертає головою и рукою въ сторону вôдôйшовшои). Якєсь несогорше дѣвчатко. Видко недавно ще зъ краю. Не знати тôлько якъ старѝ, чи и они ґріноры? (Проходжуєсь). Впрочôмъ на що жь у тебе, Джорджь, голова на карку? Вôдъ парады? Не зъ одного ты пеца хлѣбъ ѣвъ, тай не зъ такими людьми мавъ до дѣла; а ту не порадивъ бы? Ого, вже йдуть, треба годно представитись (бєсь въ чоло) Джорджь, май фляки въ головѣ!

СЦЕНА 8.

Джорджь, Євка, Маруся, Иванъ, Гриць, Петро, Данько и Василь.

(Євка йде напередъ, а мужчины поперебиранѝ въ кольровѝ сорочки поставали при дверяхъ зъ короткими файочками въ зубахъ).

Джорджь (досыть смиренно кланяє ся всѣмъ). Слава Исусу Христу.

Всѣ. Во вѣки слава.

Джорджь (до Євка). Чи то вы газдыня того дому?

Євка. Я, я, а то мôй чоловѣкъ. (Джорджь подає всѣмъ руки).

Джорджь. А я зву ся Джордь Шибайголова. Йду за роботою. По дорозѣ дôзнавъ ся, що ту робять нашѝ люде тай вступивъ до васъ, щобысьте були ласкавѝ приняти мене на »бордъ«.

Євка (дивить ся на него, здвигає раменами и оглядаєсь на чоловѣка). Або я знаю, що робити?

Джорджь (поспѣшно). Прошу, вы не дивѣть ся, що я такъ лихо вбраный.

Євка О, тако-жь щось, та-жь я знаю, що робôтному чоловѣкови лодѣ ходити по паньски. (звертаючись до Ивана) Що-жь ты на тое старый? Пріймемо, чоловѣка, чи нѣ?

Иванъ (здвигає раменами). Та якъ собѣ хочешь, якъ тобѣ не буде за тяжко, про мене пріими.

Евка (злôстно). Отъ маєшь и пораду! Якъ хочешь, то пріими — каже. А вôдъ чого ты газда?

Джорджь. Пріймѣть мене, газдо, пріймѣть, я тамъ не заступлю вамъ богато мѣсця, отъ абы де голову склонити.

Евка. Якъ тамъ вже буде, то зобачите завтра самѝ. Може вамъ не злюбить ся, а теперь вы зъ дороги, то сѣдайте. Марусю, а збѣгай-но и принеси що зъѣсти. (до Джорджа) Вы певно голоднѝ по такôй дорозѣ? (Маруся вôдходить).

Джорджь (сѣдає, за нимъ другѝ). О, не такъ дуже, але де-що перетрутило бы ся.

Иванъ. А зъ далека вы йдете?

Джорджь. Ажь зъ самого Ню Йорку, прошу. Я бувавъ и въ иншихъ мѣстахъ, але въ Ню Йорку бувъ найдовше.

Гриць. Чому-жь вы звôдтамъ пôшли?

Джорджь. Не злюбило ся менѣ велике мѣсто. Знаєте, тамъ дорожня, а хоть чоловѣкъ заробить порядно, то богато треба выдати на прожитокъ, ну, тай походити треба порядпѣйше якъ деинде на »контрахъ«.

Петро (до Гриця). Не знати, чи богато тамъ коштують такѝ краснѝ убраня якъ его?

Євка. О, то менѣ не треба того казати, я сама по собѣ знаю яка то дорожня. Все купи зъ тымъ 10 пальцѣвъ; та то не жартъ.

(Маруся вносить хлѣбъ, масло, велику мису зъ мясомъ покраянымъ, вилки и нôжь и кладе на столѣ. Євка розкладає те все передъ Джоржомъ, котрый не зводить очей зъ рукъ обохъ жѣнокъ и лыкає слину).

Євка. Нате вамъ, перекусѣть де-що. Здало бы ся перепити чаркою горѣвки, але вже выбачайте, бо у насъ мало хто пє, то и нема такъ пôдъ рукою.

Джорджь. (солодко): О, дукую красненько, я не дуже на неи ласый, прошу. (Заѣдає хапчиво, а коли вôдповѣдає на запытаня, въ него повна губа ѣды. Маруся також сѣдає).

Василь. Давно ты вже зъ краю?

Джорджь. Хо, хо, хо! я вже забувъ якъ выглядає старый край. О тицькимъ, о, якъ я приѣхавъ до Америки зъ моимъ вуйкомъ. Вже 15 лѣтъ, шматъ часу.

(Всѣ хитають головами).

(Дальше буде.)

На вѣче надôйшла слѣдуюча телеграма вôдъ о. Балоґа зъ Травґеръ. Па.:

»Русины зъ Травґеръ желаютъ першому руско-народному американьскому вѣчу якъ найкрасшихъ успѣховъ.

Зъ боєвища.

Надъ рѣками Модеръ и Туґеля въ полудневой Африцѣ ведесь теперь завзята борба мѣжь Бурами а Анґликами. Котра сторона побѣдить, не знати ще. Буры мають всего 100 тысячь войска, розумѣє ся, що половина воякôвъ єсть зъ Нѣмеччины, Франціи и Россіи. Анґлійцѣ перелапують нѣмецки кораблѣ, подозрѣваючи, що тѝ везуть для Бурôвъ поживу.

На руску бурсу въ Новôмъ Санчи жертвували въ Гауто, Па.

Теофиль Ткачикъ $2.00, Фил. Дорошь 1.00, Петро Мончакъ 1.00, Ив. Коцюба 50, Ив. Кесельовскій 50, Романъ Бинцаровскій 50, Ант. Канюкъ 50, Євграфій Ковальскій 50, Семанъ Головякъ 50, Мих. Ґаладжа 25, Петро Гвоздякъ 25 Є. Вархолякъ 25, Микита Вархолякъ 25, Теод. Качуръ 25, Вас. Цехъ 25. Сем. Вышовскій 25, Йосифъ Стафиникъ 55, Купріянъ Стухлякъ 25, Арк. Бинцаровскій 25, Ал. Дорошь 25. Мих. Ґойда 25. Вас. Гамерскій 25, Петро Тутъ 25, Гнатъ Бинцаровскій 25, Т. Дзьобко 25. Яковъ Малинякъ 25, Теодоръ Гербутъ 25. Василь Бинцаровскій 25, Кл. Вышовскій Єлисей Дорошь 25, Ст. Олесьновичъ 25. Ант. Ґаладжа 15, Афт. Семановъ 15,

Дальше зложили зъ Олифантъ, Па.

Зôбрано въ церкви $5.83. Мих. Турокъ 25, Андр. Пыжъ 1.00, Гавр. Бланяръ 1.00, Петро Гальчакъ 50, Романъ Адамовичъ 25, Кароль Фекула 50. Гнатъ Литузъ 25, Ст. Петрикъ 25, Ив. Арванъ 50, И. Мачуга 25, Макс. Шкорупскій 50, Макс. Мерена Осипъ Кузмичъ 25, Юрко Синица 1.00, С. Русинъ 1.00, Мил. Лешко 20, Сем. Ґузелякъ 50, Семанъ Митренко 1.00, Вас. Ґамбаль Юрко Хилякъ 40.

Члены мѣсцевого руского хору:

Осипъ Гаврильчакъ 25, Мих. Голодъ 25. Розалія Русинъ 25, Анна Кузмякъ 25, Дор. Дзьковскій 25, Метод. Шостъ 25. Микола Бѣгунякъ 25, Гриць Бубнякъ 25. Захаръ Тиханьскій 25, Метод. Кисѣльовскій 25, Иванъ Пештикъ 25, Мих. Павлишакъ 25. Семанъ Євусякъ 25, Костъ Вѣтякъ 55, Иванъ Борухъ 1.50.

Сума $23.18

Оголошенє.

Руске Братство св. Архистратига Михаила въ Бруклинѣ, устроює дня 27. н. ст. януара 1900 р., въ суботу, перш ій баль, полученый зô спѣвами и декляміями в то въ гали п. Андрея Грешко, 76 N. 6 th Street, Brooklyn, N. Y. Початокъ о 7. год. вечеромъ. Тікетъ вôдъ особы 15 цнт. Запрошаємо на сей нашь баль всѣхъ Русиновъ, такъ мѣсцевыхъ якъ и зъ дальшихъ сторôнъ.

За комітетъ братства

Семанъ Ющакъ, предсѣд.,
Діонизій Кузма, секрет.

(Замѣтка: И мы тѣшимо ся, що въ Бруклинѣ основало ся наше руско-народне Братство, заходомъ тамошныхъ щирыхъ Русинôвъ. Часъ вже и вамъ пробудитись зô сну давного! То-жь пріймѣть и вôдъ насъ желанє, абы ваше братство розвивало ся якъ найскорше на славу нашои Матери-Руси Украины. — Ред).

Салюнъ на продажь !

Єсть добрый готель на продажь на дуже догôднôмъ мѣсци, недалеко рускои церкви въ McAdoo, Pa. Я маю крôмъ того сторъ, а що не можу держати двохъ »бізнесôвъ« тому продаю готель. Цѣна продажи дуже приступна. Охочій до купна, най зголошують ся до мене пôдъ адресою:

Andrew Skwir,
McADOO, PA.

— **Въ** недѣлю 31. децем. 1899 року вôдбувъ ся въ Олифантѣ, Па. вечерокъ на дохôдъ рускои школы. Програму выповнили деклямаціи, спѣвъ, читанє и образки (показуваніи на полотнѣ при помочи маґічнои лямпы) біблійнѝ, науковѝ, историчнѝ и побутовѝ (рускѝ) и смѣшнѝ. Народа помимо непогоды зôбралось больше якъ 100.

СМѢШНЕ.

КОРОЛЬ ГУСЬЙОМЪ.

Одного лѣтного ранку выйшовъ король баварскій Максиміліянъ Іосифъ до парку, сѣвъ на лавку и читавъ. Небавомъ забагло ся ему перейти; положивъ книжку на лавку и пôшовъ. Въ задумѣ идучи и не споглянувъ ся, що вôнъ вже и надъ озеромъ. Ту нагадавъ собѣ на книжку, котру легко мôгъ хто небудь потягнути; самому однакъ не хотѣлось вертати. Въ тôмъ зобачивъ малого хлопчину пасучого гуси. Король приступивъ до него и сказавъ:

— Чуєшь малый, побѣжи до парку та принеси ми книжку, котру-мь забувъ тамъ на лавцѣ, дôстанешь за то риньского.

Хлопчина не знаючи короля, глянувъ на него недовѣрчиво. Дати комусь цѣлого риньского за таку малу услугу — то не могло ся ему помѣстити въ его головѣ.

— О, я не дамъ ся здурити — сказавъ хлопчина.

— А чому ты кажешь, що я тебе хочу здурити? — запытавъ король.

— Бо за таку дурницю обѣцюєте дати риньского — вôдповѣвъ хлопець; — грошѣ такъ легко не приходять, за риньского треба добре цѣлый день робити! Тѝ ось тамъ — показуючи рукою на замокъ королевскій — думають, що неоденъ зъ насъ такій дурный якъ имъ ся здає.

— Ну, ось маєшь 20 кр. завдатку, иди лише та принеси ми книжку — сказавъ король.

Хлопчинѣ ажь ся очи засвѣтили на видъ 20 кр., а мимо того чогось еще вагавъ ся.

— Ну, пôдешь? — пытавъ король.

Хлопець поскробавъ ся за ухо.

— Та я обымь пôшовъ, але... якъ я гуси лишу, на кого? — вôдповѣвъ.

— Я буду гуси пасъ, доки ты не прійдешь.

— Вы? Вы менѣ не выглядаєте на такого, щобы гуси умѣвъ пасти... Ось онъ та, зъ чорною головою, що належить до городника королевского, то така кажу вамъ ледащо, лайдакъ, якъ вся челякь королѣвска; о, она бы менѣ наробила збыткôвъ, якъ бы я лише пôшовъ! нѣ, такой не пôду.

— Я буду вôдповѣдавъ за всю шкоду, яка бы лише була, — сказавъ король.

Хлопчина на то ся згодивъ. Казавъ отже королеви пасти гуси а передовсѣмъ уважати на тую зъ чорною головою такъ звану »городничку«, бо тая найбôльшій збытки робить и другихъ за собовъ тягне. Опôсля давъ королеви батôгъ и побѣгъ, станувъ однакъ и вернувъ ся.

— Чому жесь ся вернувъ? — запытавъ король.

— Ану траснѣть батогомъ! — сказавъ хлопець.

Король пробує, але не умѣє.

— А тось-те ся вывчили! — крикнувъ хлопець. — Та то такъ, професоръ вчить ся и другихъ вчить, гуси може умѣвъ бы пасти, але траскати батогомъ не конче потрафить. Вырвавъ батôгъ королеви зъ руки и показавъ, якъ ся мае траскати. Король пробувавъ навчити ся, а коли остаточно удало ся ему кôлька разъ траснути, хлопець напôмнувъ его, щобы зъ того траскання въ своимъ часѣ зробивъ ужитокъ и побѣгъ по книжку.

И дѣйсно, гуси мовь бы пôзнали, що ихъ молодого, але недоброго пана нема. Гуска, котру хлопчина назвавъ »городничкою королевскою«, вытягнула свою довгу шію, оглянула ся на всѣ стороны, стрѣпотѣла крылами, взлетѣла, а за нею всѣ гуси взлетѣли гигнючи на всѣ стороны лугу. Король кричавъ — нѣчо не помогло, хотѣвъ траснути батогомъ, але не умѣвъ. Бѣгавъ то въ право, то въ лѣво, але даремно. Спотнѣлый га змученый усѣвъ на пни, на котрôмъ сидѣвъ хлопець и гуси зôставивъ на произволъ судьбы.

— Хлопчина говоривъ правду — сказавъ самъ до себе, — що лекше є управляти кôлькома міліонами людей, якъ гусьми. А всему тому винна »городничка«.

Хлопчина тымчасомъ знайшовъ книжку и радый на велику заплату вернувъ. Коли однакъ станувъ передъ своимъ заступникомъ и зобачивъ, що ся стало, ажь книжка ему зъ рукъ выпала.

— Маю-жь я заплату! — крикнувъ плачучи зъ гнѣву и досады. — Чи не говоривъ-емь! Вы нѣчо не знаєте! Дивѣть, щось-те наробили! Я теперь ихъ самъ не заверну. Теперь помагайте!..

А поучивши короля, що мае робити, якъ мае руками махати, якъ кричати, побѣгъ по гуси, що були найдальше на лузѣ. Король робивъ все можливе, кричавъ, махавъ руками, ажь му млѣли, ну и вкôнци удало ся всѣ гуси до купы зôгнати. Доперва теперь выганьбивъ хлопчина короля, що зле пасъ гуси и закôнчивъ словами: — Бôльше вже такои дурницѣ не зроблю! Навѣть самому королеви не повѣривъ-бымъ моихъ гусей, коли бы мене о щось подôбного просивъ!

— Добре кажешь, мôй хлопче — сказавъ король; — той такъ мало на тôмъ ся розумѣє якъ я, бо я самъ нимъ єсмь!

— Вы королемъ? Возьмѣть си свою книжку та забирайтеся! Уважати ся за короля, коли ся навѣть гусей не вмѣє пасти! Встыдъ!

ИВАСЬ ПОТЫШИТЕЛЬ.

— Ой на милость Бога, Івасю, буде нещастє, бо менѣ заяць перейшовъ дорогу.

— Е-е... що, тамъ мамуню говорите; заяцеви гôрше буде, бо ему баба перейшла дорогу.

— ЕСЛИ —

маєте яке право, хочете продати або купити въ старôмъ краю ґрунтъ, достати сплатокъ або грошѣ щосте пô...

удайте ся зъ тымъ до Пырча, въ Олифантѣ. Вôнъ вамъ добре зробить и порадить.

Адресъ:

D. Pyrcz,
Box 355 — Olyphant, Pa.

Оголошенє.

Осьтымъ оголошую себе яко кандидата на директора убогихъ мѣста Шамокінъ и передмѣстя. Мешкаю въ Shamokin, Pa., 310 Sunbury Str.

H. H. Keiser.

Першій, рускій салюнъ и реставрація въ
ПІТСБУРҐЪ, ПА.

Не вôдъ нынѣ знають наши Пітсбурчане и зъ околицѣ

АЛЕКСАНДРА ФЕДОРЧАКА,

котрый 10 лѣтъ працювавъ у пітсбурскихъ фабрикахъ. Мае вôнъ теперь гарный салюнъ, де можь достати напитковъ всякого рода, а при тôмъ утримує дуже чистеньку реставрацію, де можь достати всѣлякого ѣдженя, якого лишь забагнете Кождый Русинъ мавъ бы смертельный грѣхъ, якъ бы до другихъ йшовъ, а свого оминувъ. Салюнъ Алекс: Федорчака пôдъ назв. „народный готель" єсть при Carson Str. No 716 мѣжь 7 а 8 улицею не далеко рускои церкви.

Юліянъ Копистяньскій
(JULIAN KOPYSCIANSKI)
420 W. Pine st.
ШАМОКІНЪ, ПА.

Перворядный салюнъ рускій. — Найлучшій напитки можна ту достати, якъ: пиво на шклянки и бутельки, вина розмантого ґатунку, горѣвки досконалѣ, цигара дуже добрѣ.

Спѣшѣть Братя Русины до свого братчика Юлька.

ЗВѢСТНЫЙ СЛОВЕНЬСКІЙ АДВОКАТЪ (лоєръ)

Катлинъ и Некарда
(Catlin & Nearda)
309 Broadway
NEW YORK, N. Y.

Сей адвокатъ выправує нагороду вôдъ компаньѣй, если-бъ котрого зъ робôтникôвъ або убило або покалѣчило. Ровно-жь приймае всѣ кримынальнѣ и цивільнѣ жалобы.

Hotel
HETMAN CHMIELNICKI
Alex Halaburda,
Mt. Carmel, Pa.

Коло лігайского дпна єсть рускій готель, одинокій на цѣле мѣсто рускій готель. Чистенько тамъ, всякій напоѣ, якъ віска, пиво, румъ, темпер и ин. дуже добрѝ и здоровѝ. Хто хоче перепочувати, знайде тамъ чисте лôжко и чемну услугу.

А ну Русини! Чи-ж будемо все ходити по чужихъ людяхъ и за свои грошѣ по кутахъ стояти!

Вôльне для мущинъ.

Кождый мущина, що схоче написати до „The State Medical Institute", 805 Electron Building, FORT WAYNE, IND., може дôстати на спробунокъ вôльный пакуночокъ замѣтного домашного лѣку, що вылѣчивъ тысячѣ людей, котри терпѣли ...боцку слабôсть, походячу зъ молодечого дуру, на утрату сили и памяти, слабости крижей и т. д. Пишѣть заразъ.

НОВОСТЬ!

Чисто американьска фірма продає гарнѝ годинники.

За $3.65 можешь достати годинникъ, але самъ заплатишь почту, а за $3.95 фірма платить сама, еще и ланцушокъ додає. Если тобѣ годинникъ не подобаєсь, можешь его вôдослати, а грошѣ тобѣ зверпуть.

Пишѣть на адресу:
ROYAL BARGAIN HOUSE, 334 Dearbon str.
CHICAGO, ILL.

РУСКА БУЧЕРНЯ
Игнатія Трохановского,
на Second Str.
въ Mt. Carmel, Pa.

Все свѣже и добре мясо, ковбаси, шинки, солонину и все можете купити у свого руского бучера, а то по дуже низькôй цѣнѣ. Розвозить все на часъ. Хвалити богато не треба, бо добре само хвалить ся.

Peter Lacek
Cor. 5-th & Oak Str.
MT. CARMEL, PA.

На розѣ 5-ои и Окъ улиці єсть красно урядженый готель. Все свѣже пиво, добра віска и файнѝ цигара, а вино импортоване. Єсть тамъ також и «pool table» для забавы. „Стрит-кара" йде коло самыхъ дверей, тожь, сли чекаєте — зайдѣть лыкнути чарку до давного знакомого Петра Ляцка, а вôнъ обслужить вас чемпо.

P. V. OBIECUNAS
1012 Carson str.
PITTSBURG, PA.

Интересъ банковый, заложеный въ р. 1894. Продає шифкарты на всѣ корабельнѝ лініи, где хто хоче, по умѣркованôй цѣнѣ.

Посылає грошѝ до всѣхъ частей свѣта дуже скоро и безпечно.

Вôнъ мешкае лишь „три бльоки" вôдъ рускои церкви на „Савт Сайд". Вже часъ перестати ходити до Мошка-Берка. Кождый порядный чоловѣкъ повиненъ попирати свого а не жида. Розмовите ся зъ нимъ по свому.

Ану спробуйте!

„NO RHEUMATISM."

Той лѣкъ звѣстный въ цѣлôмъ повѣтѣ.

Если хто терпить на ревматизмъ, най попробує того лѣку. Тисячѣ хорыхъ на ревматизмъ завдячують своє здоровлє австралійскому лѣкови »No Rheumatism«, а навѣть тѝ, що довго лѣчились у докторôвъ, счудувались, яки наслѣдки були въ кôлькохъ дняхъ, коли спробували лѣку »No Rheumatism«.

Зô всѣхъ патентованихъ медецинъ „No Rheumatism" єсть одинокимъ, що мае голосну славу, бо коли єго ужити, бôль якъ бы рукою вôдпявъ.

„No Rheumatism" не єсть лѣкомъ на всѣ слабости, але, сли хто мае ломання въ крижахъ, рукахъ, ногахъ, плечахъ, ужити лишь того лѣку, а наслѣдки певнѝ.

Вы можете достати тое лѣкарство въ кождой головной аптицѣ.

Єсть на продажь въ аптицѣ Самуеля, Юнга, Люнса, Джордана, Виліямса и Девиса въ Мт. Кармель. Продаєсь также въ сторѣ Hughes Bro's, L. Grossman и Midvalley Supply Co.

Продаєсь еще въ Центрелін у Девиса и Ґолдсворти и Монтана у Ґудмана, на Ексцелзіоръ у Ив. Гловы, въ Мт. Кармель у О. Мурдзы и Ст. Ґжендзѣньского, а въ Шамокінъ у Злотожиньского и Мархевки.

Можна достати за $1.00 и 50 цнт.

Свала и Наґловскій
—РУСКІЙ ПОГРЕБНИКИ—
въ Майфилдъ, Па.

Въ разѣ потребы нашѣ люде повинни удаватись до нихъ, а не до чужинцѣвъ.

СВОЙ ДО СВОГО!

C. B. RICHARD & Co.
61 BROADWAY — NEW YORK.

Банкова канторa и продажь корабельныхъ білетôвъ.

Головнѝ аґенты кораблѣвъ „першои клясы".

Продають „шифкарты до Европы и зъ Европы до Америки.

Грошѣ посылають безпечно „чеками" або телеґрафічною дорогою.

Красвѝ якѝ небудь грошѣ купують, продають и вымѣнюють.

Выдобудуть грошѣ зъ щадницѣ, сирôтского суду т. д.

Продають або купують для людей ґрунты такъ ту въ Америцѣ, якъ и въ старôмъ краю.

Переводять процесы въ старôмъ краю.

Мають ту свого адвоката зô старого краю. Засылають пакунки чи якѝ небудь рѣчи до старого краю и где небудь инде.

Если хто хоче ити до старого краю, выстарають ся для него о паспорт.

Той банкъ истнує вже 52 лѣтъ єсть найбольшим того рода въ Ню Йорку. — Пишѣть:

C. B. RICHARD & CO.
61 Broadway — NEW YORK CITY.

Бачнôсть!

ПО ВСѢ УБРАНЯ ЗИМУШНѢ, ТАКЪ ДЛЯ МУЖЧИНЪ ЯКЪ И ЖЕНЩИНЪ, ИДѢТЬ ДО

Peter A. Stief-a,
11, 13 & 15 Oak St. — MT. CARMEL, PA.

Тамъ продають теперь все за половину цѣны.

КОРЫСТАЙТЕ ЗЪ НАГОДЫ!

PETER A. STIEF, — PETER A. STIFF.

Оденъ зъ найбôльшихъ броварôвъ въ Америцѣ.

ВАРИТЬ ПИВО НА КРАЕВЫЙ СПОСÔБЪ, БЕЗЪ ВСЯКИХЪ ПРИМѢШОКЪ.

Хто лишь разъ попкоштує сего пива, то иншого вже не хоче пити.	Голова вôдъ него нѣколи не болить, бо єсть здорове и поживне.

НЕ ТРЕБА ЄГО ЗЪ РЕШТОЮ ХВАЛИТИ, БО ДОБРЕ САМО ЗА СЕБЕ ГОВОРИТЬ.

Пійте пиво зъ бровару:

E. ROBINSON'S SONS,
LAGER BEER BREWERY,
435 to 455 N. 7-th Str.
SCRANTON, PA.

Telephone calls: GENERAL OFFICE 2333.
NIGHT CALL 4854.

STANISŁAW SZARŻYŃSKI
805 Carson str.
S. S. PITTSBURG, PA.

Антикарь зô старого краю. Мае лѣкарства на всѣ хоробы, навѣть на гостецъ и мадру. Оденъ бльокъ вôдъ рускои церкви.

Попирайте свого!

НОВИ КНИЖКИ.

	цнт.
Календарь „Просвіти" на р. 1900	40
Календарь Общ. Качк. на р. 1900	40

Хто хоче купити собѣ книжку руску, чи англійску, або записати журналъ (magazine) нехай пише до читальнѣ им. М. Шашкевича (залучивши за 2 цнт. марку).

Адресъ: **J. J. Ardan, Box 418, Olyphant, Pa.**

Цѣнникъ высылаєсь на жаданє даромъ.

Наша церква.

Написавъ Иванъ Синюкъ.

На самôмъ краю лѣса стоить наша церква. Въ кутѣ, де потôкъ въ Черемошь вплывае, на широкôй обочи выбудували еи. Велика она, мае три высокй вежѣ и широкій рундукъ. Подвôре рôвне, огороджене воротемъ и тягне ся геть ажь у лѣсъ.

Недѣля, красный лѣтный ранокъ.

Якъ зачало зорити, вый-шовъ старый сторожь зъ трупарнѣ, обôйшовъ ще разъ церкву, затрубѣвъ тричи на кождôмъ углѣ въ рôгъ и зайшовъ понуро назадъ до трупарнѣ, щось бормочучи, не знати, чи молитвы, чи щось инше, отъ такъ, якъ то старй люде звычай мають до себе говорити.

Зъ десять крокôвъ передъ церквою стоить дзвôнниця на самôмъ краю сходы. Поза церквою, далеко въ лѣсъ тягне ся цвинтаръ. Смереки кидають свою тѣнь на его мешканцѣвъ, що колись живй спочивали въ тôй самôй тѣни. На краю вже ледво замѣтнй гробы безъ хрестôвъ; вже потали. Вôдтакъ гробы изъ старыми похилеными и повалеными хрестами. Зелена мурава покрывае, а гилястй, высокй дерева — сливы, грушѣ, яблони — отѣняють ихъ. Нема кому направити гробôвъ, поставити новй хресты. Родина вымерла, а якъ може де ще якась є, то не знае де хто лежить.

Якъ жовнѣры въ рядахъ стоять недавнй могилы зъ попелястыми або й ще бѣлыми хрестами. Однй поросли бурянами, а другй ще чорнй.

На симъ тѣснôмъ мѣсци спочивае неодно, що ему сей весь широкій свѣтъ бувъ за вузкій. Найшли тутъ супокôй молодй и старй, бѣднй и богатй, люблений и зненавидженй, гарнй и поганй... Ахъ и они колись — якъ жили — тѣшились и смутили, за щастемъ и любовю уганяли, бажали, жадали, вѣрили и ждали-ждали...

А вôдтакъ?

Вôдтакъ немилосердна смерть студеною рукою ихъ пôдтяла, зломила и загнала у холодну землю, землю, що гоить всѣ раны и болѣ... Теперь спочивають тутъ у темнôй могилѣ забутй, незнанй, чужй; живй проходять буйдужно попри ихъ останнй мешканя, а дѣти граючись, скачуть по гробахъ...

На дворѣ такъ тихо, такъ спокôйно, якъ въ тôй порожнôй замкненôй церкви. Повѣтре и дерева не рухають ся, лишь долиною потôкъ журчить, сердить ся на камѣне, що его въ бѣгу спиняе, а Черемошь спѣвае свою вѣчно однакову пѣсню.

Легкимъ нечутнымъ летомъ прилетѣла сова изъ села, сива пульката и сѣла на дахъ церкви. Посидѣла трохи, порозглядала ся своими мутными очима понуро на всѣ боки и щезла у дѣрѣ на вежѣ, де передъ нею кôлька лиликôвъ залѣзло. Тихо, сумно, таке еѣ жите сумне, понуре.

На сходѣ небо зарумянилось. Зôрка зникла одна за другою а мѣсяць поблѣдъ и заховавъ ся по хвили за высокй горы. Зъ долу подувъ холодный вѣтрець, а смерековый лѣсъ застогнавъ. Надъ Черемошомъ закракали вѣчно голоднй вороны, имъ вôдповѣли спячимъ голосомъ зъ лѣса сороки.

Церква и цвинтарь ще солодко дрѣмають. Сонѣшнй промѣнѣ закрадають ся помѣжь высокй дерева и позолочують зелѣзный хрестъ на церквѣ и дзвôници. Густа, зелена трава, пестрй цвѣты на подвôрю, на могилахъ ажь повгинались вôдъ рѣсной росы, що блищить ся мовь дорогоцѣнне камѣне.

Кш... кш... кш... заскреготала на хрестѣ на вежѣ бѣлобока сорока, вымахуючи довгимъ хвостомъ. Рôвночасно зъ сорокою явились на даху зъ чотыри бѣлицѣ, зъ якоись шпары вылѣзли. Зъ темного лѣса прилѣзъ

...льованя тхôръ, довгій, ...кій и оброшеный. И ...ка маленькихъ ласицъ ...плось. Пôдъ церквою, ...ухôй земли посгрясали ...ѣбе росу. По ворину ...ють ся невтомимо си...и и въ одно щось ба...ють. Хто може знати, ...о они собѣ такъ бога...а цѣкавого вповѣдати ...ь...

...рипнула фѣртка. Па...ръ прійшовъ дзвонити. ...ѣ и ласички пощезали ... пôдлогою церкви, а ...цѣ поскакали у лѣсъ. ...ламаръ отворивъ цер...й дверѣ. Застояный, ...дный та заплѣснѣлый ...ухъ потягъ на дворъ, ...паючи мѣсце свѣжому. ...ерквы у кутахъ ще тем... Вôкна затѣненй высо... смереками близького ..., спиняють свѣтло. А ... тихо, тихо, ажь лячно. ...омôнъ крокôвъ вôдби...ь зъ кождого кута. Крôзь ...нькй вôконця олтаря ...ались сонѣшнй промѣ... розстелили ся золоты...нитками на престолѣ и ...озолотили.

...вяточно-поважна тиши... таемнича пôвтемрява, ...тность, зъ образôвъ ла...о споглядаючй святй, ...нй ангелы — пôдно... душу, що пôднимае ся на невидимыхъ крылахъ высоко, высоко...

Зъ „Буковины."

Учѣте ся, браты мои!
Думайте читайте,
И чужому научайтесь,
И свого не цурайтесь!

Т. Шевченко.

Всюды нѣвечить ся правда,
Всюды панує брехня,
Въ вашихъ лишь серцяхъ, о братя,
Най не повстане вона!

Ив. Франко.